

MÚSICA

GENERALITAT
VALENCIANA

TOTS
A UNA
veu

Biblioteca
Valenciana

llegim
llegim
llegim

Última actualització: **22 de novembre (Dia Mundial de la Música) de 2022**

Realització: Maribel García Suria, Emma Gómez-Senent, Àngels Aznar i Miguel C. Muñoz Feliu (Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu)

Edita: Generalitat
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport
Secretaria Autònoma de
Cultura i Esport
Direcció General de Cultura i Patrimoni

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu
Monestir de San Miguel dels Reis
Av. de la Constitució, 284
46019 València – Espanya
Tel.: 963 874 000
C. e.: bv@gva.es
Web: bv.gva.es
Ara també en:

© De la present edició: Generalitat, 2022
© Dels textos: Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu
© De les imatges: els seus autors

Sumario

1. EL PATRIMONI MUSICAL VALENCIÀ I LA BIBLIOTECA VALENCIANA NICOLAU PRIMITIU	4
2. BIBLIOTEQUES I ARXIVS PERSONALS	5
2.1. Fons Agustí Alamán Rodrigo (Algemesí, 1912 – València, 1994)	5
2.2. Fons Miguel Asins Arbó (Barcelona, 1918 – València, 1996).....	7
2.3. Fons Família López-Chavarri Andújar	8
2.4. Fons Manuel Palau Boix (Alfara del Patriarca, 1893 - València, 1967).....	10
2.5. Fons Luis Sánchez Fernández (València, 1907 – Màlaga, 1957)	11
2.6. Fons Salvador Giner y Vidal (València, 1832– 1911).	12
3. ENREGISTRAMENTS SONORS.....	13
4. ELS FONS MUSICALS EN EL CATÀLEG COL·LECTIU DEL PATRIMONI BIBLIOGRÀFIC.....	14
4.1. Real Col·legi Seminari de Corpus Christi.....	14
4.2. Societat Coral El Micalet	15
5. LA MÚSICA A LA BIBLIOTECA VALENCIANA DIGITAL	16
6. COM CONSULTAR ELS FONS MUSICALS A LA BIBLIOTECA VALENCIANA NICOLAU PRIMITIU.....	16

1. EL PATRIMONI MUSICAL VALENCIÀ I LA BIBLIOTECA VALENCIANA NICOLAU PRIMITIU

La música és una de les arts més representatives de la Comunitat Valenciana i tal vegada la manifestació cultural que més li identifica com a poble. Segons la Llei Valenciana de la Música (art. 35), integren el patrimoni musical valencià els béns, activitats i entitats de caràcter musical especialment representatius de la història i la cultura de la Comunitat.

La Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu compta entre els seus fons amb nombrosos documents que formen part del ric patrimoni musical valencià, en formats molt diversos. Molts d'ells procedeixen de les biblioteques i arxius personals de compositors i musicòlegs valencians que, ja siga per compra, donació o depòsit temporal, han sigut depositats a la biblioteca; però també s'han incrementat aquests fons per mitjà de compres i, sobretot, a través del depòsit legal (obligació legal per la qual les editorials o productores depositen a la biblioteca un exemplar de les seues publicacions bibliogràfiques, sonores, audiovisuals i digitals).

Els documents que formen aquest fons musical són de tipus i suports molt variats i componen una riquíssima font d'informació sobre aquest tema. A la biblioteca podem trobar:

- Música manuscrita i impresa: partitures, partel·les, música en papers solts, llibres i quaderns de música.
- Documents d'arxiu de compositors i musicòlegs. Destaca la correspondència amb músics i intel·lectuals coetanis, esborranys d'articles o de crítiques musicals, documentació personal, programes de concerts i molts altres documents de gran interès per a la investigació.
- Monografies sobre música, des de diccionaris i altres obres de referència fins a tractats, manuals, actes de congressos o cancioners.
- Fons antic i manuscrits sobre temes musicals: els més antics daten del segle XVI; destaquen els tractats musicals de caràcter pedagògic.
- Publicacions periòdiques sobre música, des del segle XIX fins a l'actualitat.
- Cartells i fotografies de músics o sobre música.
- Enregistraments sonors i audiovisuals en tota mena de suports: discos de pissarra, de vinil, cassetes, cintes obertes, discos compactes, DVD...
- Recursos electrònics sobre temes musicals, especialment tesis doctorals.
- Recursos en línia: llocs webs, premsa sobre temes musicals i publicacions electròniques, entre les quals s'inclouen partitures, accessibles des del Portal de publicacions en línia.
- Instruments musicals i altres objectes relacionats amb la música, pertanyents als arxius personals dels músics.

2. BIBLIOTEQUES I ARXIUS PERSONALS

La Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu custodia les biblioteques i arxius personals de sis eminents compositors i musicòlegs valencians. El més destacable d'aquests fons són les partitures autògrafes, però hi ha també partitures impreses, llibres, publicacions periòdiques, fotografies, cartells, documents sonors, instruments musicals, objectes personals i nombrosos documents d'arxiu.

2.1. Fons Agustí Alamán Rodrigo (Algemesí, 1912 – València, 1994)

Agustí Alamán va ser director, pianista, compositor i docent.

La seua activitat professional com a director està principalment vinculada a la direcció coral. Va ser el fundador i director de nombrosos cors, entre els quals destaca la Coral Polifònica Valentina, que va dirigir durant vint-i-dos anys.

Respecte a la seua activitat docent, va ser catedràtic de Piano en el Conservatori de Música i Declamació de València; també va estar vint-i-cinc anys al capdavant de la càtedra de Música de l'Escola Normal de València. Especialista en pedagogia musical, va promoure nombrosos cursos i va publicar diversos llibres de text destinats a l'ensenyament universitari.

Persona molt polifacètica, va ocupar els càrrecs de secretari del Conservatori de Música i Declamació de València i de president de la Secció de Música de la Junta Directiva del Cercle de Belles arts de València; a més, va col·laborar amb Ràdio Nacional d'Espanya i amb diversos mitjans de la premsa escrita com a *Llevant* o *Les Províncies* entre altres.

L'any 2004 aquest fons va ingressar com a depòsit temporal mitjançant un contracte civil de comodati entre la Generalitat i els hereus d'Agustí Alamán per al seu ús i custòdia a la Biblioteca Valenciana i l'Institut Valencià de la Música.

El fons documental està format per més de 60 caixes d'arxiu amb documentació personal i laboral, així com objectes personals.

D'especial interès són les partitures autògrafes, els programes de mà (sobretot de la Coral Polifònica Valentina i de la Coral Normalista) i la correspondència amb nombrosos intel·lectuals com Joan Fuster, Enric Valor, Francesc Pujol o músics com López-Chavarri, Juan Mª Tomás, Manuel Palau, Ricardo Olmos, José Moreno Gans, Leopoldo Querol o Joaquín Rodrigo. Quant als objectes personals, destaca la col·lecció d'instruments musicals.

La biblioteca consta de més de 2.200 monografies, de les quals més de la meitat són partitures. El més destacable són les edicions belgues, alemanyes o franceses de partitures de principi del segle XX. També trobem entre els seus fons enregistraments sonors: 7 cintes obertes, 55 cassets amb 45 enregistraments inèdits, i més de 150 discos de vinil.

[Arxiu d'Agustí Alaman](#)

[Biblioteca d'Agustí Alaman](#)

🎵 [Mostra sonora del Himne a la Mare de Déu de la Salut \(1947\)](#)

2.2. Fons Miguel Asins Arbó (Barcelona, 1918 – València, 1996)

De pares valencians, el compositor Miguel Asins va viure i es va educar des de molt xicotet a València. Va estudiar Harmonia amb Pedro Sosa i Composició amb Manuel Palau, en el Conservatori de València, sent premi extraordinari de fi de carrera en totes dues disciplines. Tant la seua infància com la seua formació acadèmica van fer d'Asins un gran coneixedor i amant de la música popular valenciana, la qual cosa es reflecteix en la seua obra.

Va ingressar per oposició en el Cos de Directors de Música de l'Exèrcit de Terra. Després de retirar-se de l'exèrcit amb el grau de comandant, va passar a ocupar la càtedra d'Acompanyament en el Conservatori Superior de Música de Madrid.

Encara que va compondre en multitud de gèneres, destaquen la seua producció de música per a banda i orquestra de cambra i les seues més de setanta bandes sonores per a sèries de televisió i pel·lícules, en les quals va col·laborar amb directors de la talla de Luis García Berlanga o Marco Ferreri, entre molts altres. És també autor de dos cancioners valencians.

Va ser premiat amb nombrosos guardons. A més, va ser acadèmic de Sant Carles i també de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques.

El fons de Miguel Asins va ingressar l'any 2006 com a depòsit temporal mitjançant un contracte civil de comodat entre la Generalitat i els hereus de Miguel Asins Arbó per al seu ús i custòdia a la Biblioteca Valenciana i l'Institut Valencià de la Música.

Aquest fons consta de més de 800 partitures manuscrites autògrafes. Es conserven nombroses bandes sonores per a sèries de televisió i per a pel·lícules tan emblemàtiques com “El botxi”, “Plácido” i “La vaquilla” de Berlanga, o “Els xics” i “El cotxet” de Ferreri; també destaca la seua rica producció de música per a banda i orquestra de cambra.

Arxiu de Miguel Asins

Col·lecció de partitures de Miguel Asins

Mostra sonora de la *Vaquilla* (1985)

2.3. Fons Família López-Chavarri Andújar

El fons de la família López-Chavarri Andújar procedeix de les biblioteques i arxius personals del compositor i musicòleg **Eduard López-Chavarri i Marco**, la seua esposa **Carmen Andújar Sotos**, soprano, i el seu fill **Eduard López-Chavarri Andújar**, docent, periodista, escriptor i crític musical.

Eduard López-Chavarri Marco (València, 1871-1970)

Eduard López-Chavarri va ser un dels compositors valencians més importants del segle XX, a més de membre destacat del panorama cultural valencià de l'època. Va ser també director d'orquestra, docent, crític musical i artístic, periodista i advocat.

Va compaginar els seus estudis musicals a València, Barcelona i Alemanya amb els estudis de Dret, arribant a exercir com a advocat fiscal de l'Audiència Provincial de València. També va col·laborar a les *Províncies* com a crític musical, de teatre, d'art i literari, i fins i tot va ser corresponsal de guerra en la campanya del Rif i el conflicte de Tetuan. Va treballar a més per al Cercle de Belles arts de València, Lo Rat Penat i la Societat Coral El Micalet. Va ser fundador de l'Orquestra Valenciana de Cambra en 1903.

En 1910 va guanyar la càtedra d'Estètica i Història de la Música del Conservatori de València.

Al llarg de la seua dilatada vida es va relacionar amb destacats intel·lectuals i músics a nivell internacional, va formar part de diverses institucions i acadèmies i va rebre múltiples premis i distincions.

En la seua faceta de compositor, López-Chavarri va crear obres per a piano, orquestra, música de cambra i per a teatre. Com a musicòleg destaca la seua tasca en la recuperació i restauració del patrimoni musical popular valencià, a més de les seues obres de teoria de l'estètica i teoria musical.

En 1996 la Generalitat va adquirir el fons documental i bibliogràfic de la família López-Chavarri Andújar per a la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu.

El conjunt documental, constituït pels tres fons abans citats, el componen 70 caixes d'arxiu i 48 caixes de partitures. Destaquen les partitures manuscrites autògrafes, així com la correspondència amb nombroses personalitats del món cultural de l'època. També trobem articles de premsa i crítiques, quaderns de notes, esborranys de treballs de recerca i una gran quantitat de programes d'interpretació . Inclou una col·lecció d'objectes personals.

La biblioteca es compon de prop de 3.500 volums monogràfics sobre diversa temàtica amb un nucli important d'obres de musicologia, a més de partitures impreses, més de 1.000 discos i una col·lecció de fotografies i targetes postals.

[Arxiu Família López-Chavarri Andújar](#)

[Biblioteca i col·lecció de partitures Família López-Chavarri Andújar](#)

🎵 [Mostra sonora d'Aquarel·les valencianes \(1910\)](#)

2.4. Fons Manuel Palau Boix (Alfara del Patriarca, 1893 - València, 1967)

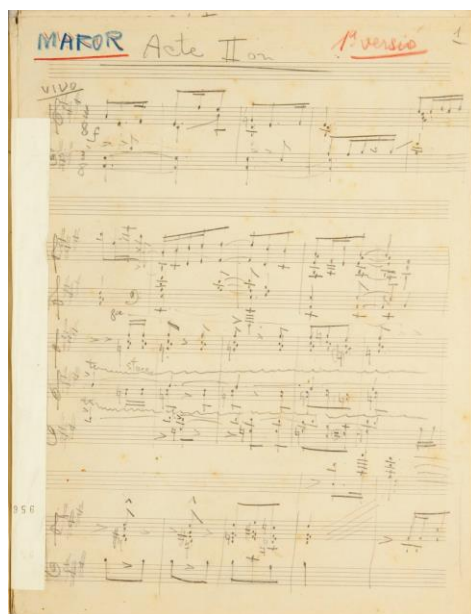
El compositor, director d'orquestra, musicòleg i pedagog Manuel Palau va ser alumne del Conservatori de València, del qual posteriorment seria professor i director. Va completar els seus estudis de composició a París, amb professors com Koechlin i Ravel; aquesta formació explica la doble influència de la lírica popular valenciana i dels impressionistes francesos, present en la seua obra compositiva.

La seua activitat com a compositor va ser molt prolífica: el seu catàleg abasta des de la música escènica fins a la música solista, obres per a cor, cançons, música per a banda, conjunts de cambra... Per la seua producció compositiva va obtenir nombrosos premis i distincions al llarg de la seua vida.

Com a musicòleg destaca la seua labor com a membre del Consell Nacional d'Educació Musical i com a director de l'Institut de Musicologia de la Institució Alfons el Magnànim de València.

En la seua faceta de director d'orquestra, va començar dirigint les bandes de Lliria i de Moncada, i posteriorment va crear l'Orquestra Pro Art.

El fons de Manuel Palau va ingressar com a depòsit temporal per contracte civil de comodat entre la Generalitat i els hereus de Manuel Palau per a l'ús i custòdia a la Biblioteca Valenciana i la Unitat de Música de CulturArts Generalitat l'any 2013

L'arxiu consta de més de 1.300 documents instal·lats en 29 caixes d'arxiu i en 29 caixes de partitures de gran format. Destaca l'important conjunt de partitures manuscrites autògrafes, així com la correspondència i la documentació generada per la seua activitat com a musicòleg i docent.

També inclou una col·lecció d'objectes personals on trobem batutes, instruments musicals, plaques commemoratives i fotografies emmarcades.

La biblioteca està formada per 2.600 monografies impreses, de les quals una gran part són partitures, i 100 exemplars de publicacions seriades.

[Arxiu de Manuel Palau](#)

[Biblioteca de Manuel Palau](#)

 [Mostra sonora de Maror \(1956\)](#)

2.5. Fons Luis Sánchez Fernández (València, 1907 – Màlaga, 1957)

Luis Sánchez Fernández va desenvolupar la seua vida professional entre la medicina i la música, professions que va exercir simultàniament.

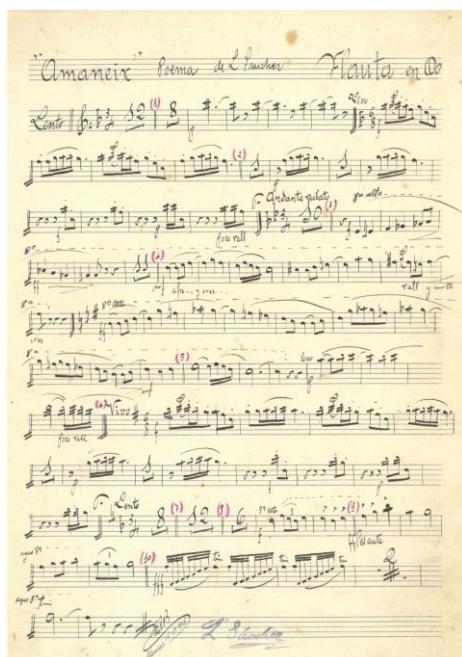
En 1933 es va llicenciar en medicina per la Universitat de València i posteriorment va ingressar en el Cos Nacional de Mèdics Forenses.

Quant a la seua formació musical, va ser deixeble de Manuel Palau, José Bellver Abella i Eduardo López-Chávarri. Va ser director, compositor, pianista i crític musical, així com membre fundador en 1934 del "Grup de Joves" o "Grup dels Cinc", juntament amb Emilio Valdés Perlasia, Ricardo Olmos, Vicent Asencio i Vicent Garcés; aquesta agrupació es va formar amb l'objectiu de renovar l'ambient musical i artístic valencià.

En 1947 va ser nomenat catedràtic d'Estètica i Història de la Música en el Conservatori de Música i Declamació de Màlaga, ciutat en la qual es va instal·lar definitivament, compatibilitzant durant molt de temps la medicina forense amb l'activitat musical.

El seu arxiu personal i biblioteca van ingressar en la Biblioteca Valenciana l'any 2008 com a depòsit temporal per contracte civil de comodat entre la Generalitat, a través de l'Institut Valencià de la Música i la Biblioteca Valenciana, i els hereus de Luis Sánchez Fernández, per al seu ús i custòdia.

L'arxiu està compost per la documentació produïda per Luis Sánchez i, en menor mesura, per la seua esposa Elena Cuñat Alonso, pianista i docent. Entre els fons documentals destaquen les partitures manuscrites autògrafes del músic i la seua correspondència amb diversos representants de la cultura i de la música, com el seu mestre Manuel Palau. Trobem a més nombroses retallades de premsa amb articles i crítiques musicals. Es conserva també una col·lecció de partitures manuscrites de diferents compositors, algunes d'elles dedicades, que constitueixen part del repertori interpretat per Luis Sánchez o per Elena Cuñat.

La seua biblioteca consta d'unes 400 obres, moltes d'elles partitures impreses, entre les quals destaquen edicions estrangeres difícils de trobar en altres biblioteques d'àmbit nacional. També es conserven enregistraments sonors: alguns cassetts amb música inèdita i 24 discos de vinil.

[Arxiu de Luis Sánchez](#)

[Biblioteca de Luis Sánchez](#)

 [Mostra sonora de Prismes simfònics \(1944\)](#)

2.6. Fons Salvador Giner y Vidal (València, 1832– 1911).

Salvador Giner va ser compositor i pedagog musical.

Fill de pares músics, va aprendre a tocar el violí, la flauta, el clarinet i el trombó. Es va formar amb l'organista de la catedral de València, Pascual Pérez i Gascó. Compositor excel·lent de música sacra, té també nombroses obres per a orquestra, així com òperes i sarsueles.

Va intervenir directament en la fundació (1880) del Conservatori de Música de València, del qual va ser professor de composició i director a partir de 1894.

L'Arxiu musical de Salvador Giner va ser donat després de la seua mort a la Societat Coral El Micalet. En 2021 aquesta societat va donar l'arxiu a la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu, on actualment es custodia.

El fons està compost sobretot per partitures manuscrites, des de música de banda fins a sarsueles i òperes; aquestes últimes, en alguns casos, inclouen el guió. També inclou correspondència, objectes i altres documents d'arxiu.

Col·lecció de partitures de Salvador Giner

3. ENREGISTRAMENTS SONORS

La Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu compta entre els seus fons amb més de 4.000 enregistraments sonors de molt diverses procedències i en diversos suports: discos de pissarra o vinil, cassetes, cintes obertes, discos compactes...

Alguns d'aquests suports són fràgils i peribles, a més de presentar dificultats per a la seua reproducció; amb la finalitat de salvaguardar el seu contingut, i per a facilitar la seua difusió, s'ha posat en marxa un procés de digitalització.

Gran part d'aquests materials, especialment els més antics, procedeixen dels fons dels músics abans citats; uns altres han entrat per donació o per compra.

No obstant això, la major font d'ingressos d'aquesta mena de material és el depòsit legal: tots els anys ingressa a la biblioteca per a la seua conservació i difusió un exemplar de cadascun dels documents sonors produïts en la Comunitat Valenciana, de qualsevol gènere musical i en qualsevol dels seus formats. És el mitjà d'assegurar la pervivència del patrimoni musical valencià.

4. ELS FONS MUSICALS EN EL CATÀLEG COL·LECTIU DEL PATRIMONI BIBLIOGRÀFIC.

La Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu, com a capçalera del Sistema Bibliotecari Valencià, és l'encarregada d'elaborar el Catàleg Col·lectiu de Patrimoni Bibliogràfic de la Comunitat Valenciana, que al seu torn s'integra en el Catálogo Colectivo del Patrimonio Bibliográfico Español. En l'actualitat s'inclouen en aquest catàleg les partitures, impreses o manuscrites, anteriors a 1959.

El fons musical del Real Col·legi Seminari de Corpus Christi i els fons de la Societat Coral El Micalet formen part del citat Catàleg Col·lectiu de Patrimoni Bibliogràfic de la Comunitat Valenciana.

Des del catàleg en línia de la web de la Biblioteca Valenciana pot consultar-se la base de dades del Patrimoni Musical Valencià: partitures existents a la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu, en el Real Col·legi Seminari de Corpus Christi i en la Societat Coral El Micalet, tant manuscrites com impreses.

4.1. Real Col·legi Seminari de Corpus Christi.

En l'arxiu i biblioteca de música del [Real Col·legi Seminari de Corpus Christi](#) es custodia un ric fons de documentació musical generat per l'activitat de la seua capella de música i incrementat per mitjà de compres i llegats, que constitueix el major fons històric del patrimoni musical valencià.

Aquesta interessant documentació musical abasta des del segle XVI fins al XXI. Les tipologies i formats són molt diversos: partitures manuscrites i impreses, monografies, publicacions periòdiques, llibres de cor, discos compactes, programes de concerts... Els fons estan organitzats en Capella de Música, Llegats i Biblioteca musical. La catalogació d'aquests fons respon a un projecte finançat per l'Institut Valencià de la Música en col·laboració amb la Biblioteca Valenciana.

En l'actualitat hi ha incorporats a la base de dades de Patrimoni Musical Valencià més de 5.600 registres bibliogràfics.

La consulta d'aquests fons es pot realitzar a través de la pàgina web de la Biblioteca Valenciana.

[Fons musical del Real Seminari de Corpus Christi](#)

4.2. Societat Coral El Micalet

La [Societat Coral El Micalet](#) és una de les institucions culturals més antigues de València. Va nàixer en 1905 a partir de l'antiga Societat Coral Orfeo Valencià El Micalet, fundada en 1893 sota la protecció musical del compositor Salvador Giner.

Gràcies a la col·laboració amb l'Institut Valencià de la Música, en el catàleg de la Biblioteca Valenciana es pot consultar part d'aqueix fons, que s'ha incorporat a la base de dades del [Patrimoni Musical Valencià](#).

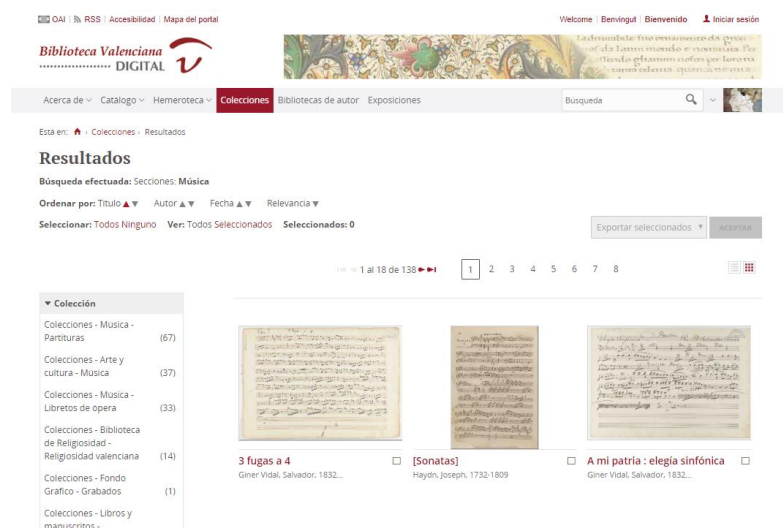
Una gran part del fons, l'arxiu personal i musical de Salvador Giner, ha sigut donat recentment a la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu.

[Fons de la Societat Coral El Micalet](#)

5. LA MÚSICA A LA BIBLIOTECA VALENCIANA DIGITAL

A la [Biblioteca Valenciana Digital \(BIVALDI\)](#) hi ha una col·lecció dedicada a la música. En ella es pot trobar un bon nombre d'obres digitalitzades relacionades amb la música i pertanyents tant a la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu com a altres fons del patrimoni musical valencià.

Destaquen les partitures manuscrites, els llibrets d'òpera i diverses recopilacions de nades.

6. COM CONSULTAR ELS FONS MUSICALS A LA BIBLIOTECA VALENCIANA NICOLAU PRIMITIU

A més dels fons musicals citats, a la Biblioteca valenciana Nicolau Primitiu es custodien molts altres materials relacionats amb la música: monografies de musicologia o història de la música, tractats pedagògics antics, partitures manuscrites o impreses, quaderns de música manuscrits, fotografies de músics, de bandes o de concerts, revistes especialitzades sobre el tema, documentació diversa sobre les societats musicals valencianes...

La consulta d'aquests fons es realitza a través de [catàleg en línia de la biblioteca](#), en el qual es poden seleccionar les partitures (manuscrites o impreses), buscar per matèries relacionades amb la música, especificar format (fotografies, documents sonors, publicacions seriades...) o filtrar per data de publicació.

El fons de partitures, tant impreses com manuscrites, que constitueixen el Patrimoni Musical Valencià estan accessibles a partir del següent enllaç: [Patrimoni musical valencià](#).

Tots aquests materials, així com les biblioteques i arxius de músics, es poden consultar de manera presencial, prèvia reserva a través de formulari de la web [Reserva de documents](#), o bé sol·licitant reprografia segons la [normativa de reproducció de documents](#).